Hukuk Bölümü Hüküm Uyuşmazlığı Olmadığına Dair 2005/1 E. , 2005/47 K.

- **2247 SAYILI YASANIN 24. MADDESINDE ÖNGÖRÜLEN KOŞULLAR BIRLIKTE GERÇEKLEŞMEDIĞINDEN BAŞVURUNUN REDDİ**
  - ASKERİ CEZA KANUNU (1632) Madde 30

"İçtihat Metni"

Hüküm Uyuşmazlığının Giderilmesini isteyen : H. G.

Vekili : Av. M. B.

Karşı Taraf : Milli Savunma Bakanlığı

O L A Y :Davacı vekili, müvekkilinin geçmişte işlediği suçlar nedeniyle aldığı cezalardan dolayı CMUK. m. 416-420 hükümleri çerçevesinde inceleme yapılarak memnu haklarının iadesine karar verilmesi istemiyle, 4.7.2003 gününde başvuruda bulunmuştur.

ANKARA 10. AĞIR CEZA MAHKEMESİ; 8.7.2003 gün ve E:2003/30 D.İş sayı ile, aynen: "Hükümlü H.G. vekilinin 4.7.2003 tarihli dilekçesi ile memnu haklarının iadesi talebinde bulunmuş olmakla evrak C: savcısının yazılı görüşleri de alınarak incelendi.

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ: Ankara 15. Asliye Ceza Mahkemesinin 1996/873 esas, 1997/663 sayılı ilamı ile ve 14. Sulh Ceza Mahkemesinin 1996/827 esas, 1997/286 karar sayılı ilamı ile, Ankara 15. Sulh Ceza Mahkemesinin 1996/852 esas, 1996/1353 karar sayılı ilamı ve Ankara 1. Asliye Ceza Mahkemesinin 1996/835 esas, 1996/904 karar sayılı ilamları ile hırsızlık suçundan cezalandırıldığı ve bu cezalarının 647 sayılı yasanın 6. maddesi gereğince tecil edildiği ve kararların kesinleştiği, en son kararın kesinleşme tarihinin 16.5.1998 tarihi olduğu hükümlü H.G.'ün bu tarihten sonra dosya içindeki adli sicil kaydından da anlaşılacağı üzere yeniden suç işlemediği ve dosya içindeki kayıtlar gereğince de iyi halli olduğu anlaşıldığından TCK 122 ve 123. md. gereğince hükümlü H. G.'ün üç yıllık yasal süresini iyi halli olarak doldurduğu ve kararlarda TCK 81. maddesinin de uygulanmaması nedeni ile mükerrerlik durumunun söz konusu olmadığı anlaşılmakla,

TCK 121 ve devamı maddeleri ile TCMUK 416 ve devamı maddeleri gereğince hükümlü H.G.'ün yukarıda yazılı cezalarından dolayı MEMNU HAKLARIN İADESİNE (…)" karar vermiş; bu karar, temyiz edilmeyerek kesinleşmiştir.

Anadolu Üniversitesi İşletme Fakültesinden2.6.2003tarihinde mezun olan H.G.,21.7.2003tarihinde askerlik yoklamasını yaptırmış ve Aralık 2003 celbinde yedek subay olarak sevke tabi tutulmuş iken sabıkası nedeniyle askere sevkinin durdurulması üzerine, Ankara 10. Ağır Ceza Mahkemesi'nin8.7.2003gün ve E: 2003/30 D.İş sayılı memnu hakların iadesine ilişkin kararını ibraz etmiş ise de, Milli Savunma Bakanlığı Askeralma Dairesi Başkanlığının5.1.2004tarih ve MİY: 4017-01-04/ASAL D.Yd.Sb.Ş.CST.Ks.(1) sayılı yazısı ile, işlediği suçların Askeri Ceza Kanununun 4551 sayılı Kanunla değişik 30 ve TSK Personel Kanununun 50/d maddesi gereğince Türk Silahlı Kuvvetlerinde subaylıktan çıkarılmayı gerektirdiği ve memnu haklarının iadesinin bu mahkumiyet kararları ile kaybedilen hakkını geri getirmeyeceği, yedek subay ve yedek subaylık hakkına sahip yükümlülerin yararlandığı kısa dönem er olarak askerlik hizmeti yapmasına yasal olanak bulunmadığından bahisle, daha önce askerlik şubesince yedek subay aday adayı olarak alınan askerlik kararının er olarak tadil edildiği,davacıya bildirilmiştir.

Davacı vekili, Milli Savunma Bakanlığının sözü edilen 5.1.2004 günlü işleminin iptali istemiyle, 20.1.2004 gününde askeri idari yargı yerinde dava açmıştır.

ASKERİ YÜKSEK İDARE MAHKEMESİ İKİNCİ DAİRESİ; 29.9.2004 gün ve E:2004/115, K: 2004/660 sayı ile, aynen : "(…) 1076 sayılı Yedek Subay ve Yedek Askeri Memurlar Kanununun 8 inci maddesinde 'Yedek subay adayı olarak askere sevkten evvel veya yedek subay yetiştirilmekte iken aşağıda engel hali olduğu anlaşılanlar askerlik hizmetlerini durumlarına göre er veya erbaş olarak tamamlarlar. –a) 1. Türk Silahlı Kuvvetlerinde Subaylıktan çıkarmayı gerektiren bir suçtan mahkum olanlar, -2. Kamu hizmetlerinden müebbeden yasaklı olanlar, -3. Hileli müflis olduğu ilan edilenler, -b) Yönetmelikte belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde; -1. Disiplinsizlik ve ahlaki durumları sebebiyle yedek subay çıkarılması uygun görülmeyenler, -2. Türk Silahlı Kuvvetlerinin manevi şahsiyetine gölge düşüren veya askerliğin şeref ve haysiyetiyle bağdaşmayacak eylemlerde bulunanlar ile tutum ve davranışlarıyla yasa dışı siyasi, yıkıcı, bölücü, ideolojik görüşü benimsemiş olduğu anlaşılanlar, okul disiplin kurullarının vereceği subay olamaz kararı üzerine er olurlar. –c) Yedek subay öğreniminde başarı gösteremeyenler, erbaş olurlar, -Bunların yerine getirecekleri hizmet süresi 1111 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin 1 inci fıkrasında belirtilen süre kadardır' hükmü öngörülmüştür.

Buna göre; Türk Silahlı Kuvvetlerinde subaylıktan çıkarmayı gerektiren bir suçtan mahkum olanların yedek subaylık statüsünü kazanamayacakları dolayısıyla yedek subay veya bu statüde erbaş ve er olamayacakları, açıkça belirtilmiştir.

1632 sayılı Askeri Ceza Kanununun 30 uncu maddesinde 'Aşağıda yazılı hallerde subay, astsubay, uzman jandarmalar ve özel kanunlarında bu cezanın uygulanacağı belirtilen asker kişiler hakkında, askeri mahkemeler veya adliye mahkemelerince asıl ceza ile birlikte, Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarma cezası da verilir. Bu husus mahkeme hükmünde belirtilmemiş olsa dahi, Silahlı Kuvvetlerden çıkarmayı gerektirir. –A) Taksirli suçlardan verilen cezalar hariç olmak üzere ölüm, ağır hapis, bir seneden fazla hapis cezası ile hükümlülük halinde, -B) Devletin şahsiyetine karşı işlenen suçlarla basit ve nitelikli zimmet, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyeti kırıcı suçtan veya istimal ve istihlak kaçakçılığı hariç kaçakçılık, resmi ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, Devlet sırlarını açığa vurma suçlarından biriyle hükümlülük halinde, -Taksirli suçlardan verilen cezalar hariç olmak üzere, askeri mahkemelerce üç aydan fazla hapis cezası ile birlikte Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarma cezası da verilebilir.'

Aynı Kanunun 31 inci maddesinde "Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarma cezasının niteliği, hükümlünün Silahlı Kuvvetlerden ilişiğinin kesilmesidir. Bu ceza ayrıca bir hükme gerek kalmaksızın -A) Askeri rütbe ve memuriyetlerin kaybedilmesi, -B) Subay, Astsubay, Uzman Jandarma ve Devlet memuru olarak tekrar Türk Silahlı Kuvvetlerine kabul edilmeme, sonuçlarını doğurur." hükümleri yer almıştır.

926 sayılı TSK.leri Personel Kanununun 50/d maddesi ile de 'Aşağıda belirtilen suçlardan hükümlü olma nedeniyle ayırma: Ertelenmiş, para cezasına veya tedbire çevrilmiş, affa uğramış olsalar bile, Devletin şahsiyetine karşı işlenen suçlarla, 1632 sayılı Askeri Ceza Kanununun 131 inci maddesinin birinci fıkrasının az vahim hali hariç basit ve nitelikli zimmet, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık,sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas, iftira gibi yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyet kırıcı nitelikteki

suçlardan veya istimal ve istihlak kaçakçılığı hariç kaçakçılık, resmi ihale ve alım satımlara fesat karıştırma suçlarından hükümlü olan subaylar hakkında, hizmet sürelerine bakılmaksızın Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu hükümleri uygulanır." hükmü getirilmiştir.

Davacının, Ankara 1 inci Asliye Ceza Mahkemesinin 14.11.1996 gün ve 1996/835 esas, 1996/904 karar sayılı ilamı ile hırsızlık suçundan bir ay on gün hapis cezası ile cezalandırılmasına, Ankara 14'üncü Sulh Ceza Mahkemesinin 26 Mart 1997 gün ve 1996/827 esas, 1997/286 karar sayılı ilamı ile üç ay on gün hapis cezası ile cezalandırılmasına, Ankara 15. Asliye Ceza Mahkemesinin 12.6.1997 gün ve 1996/873 esas, 1997/663 karar sayılı ilamı ile bir ay üç gün hapis cezası ile cezalandırılmasına ve bu cezanın 647 S.K.nun 4/1 inci md. uyarınca paraya çevrilmesine ve cezaların ertelenmesine karar verildiği ve hırsızlık suçundan ertelemeli mahkumiyet kararının bulunduğu hususunda taraflar arasında bir ihtilaf bulunmamaktadır.

Davacının bu mahkumiyetinin Türk Silahlı Kuvvetlerinde subaylıktan çıkarmayı gerektiren bir suç olup olmadığının öncelikle çözümlenmesi gerekmektedir.

Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli bir subayın hangi suçlardan ne cins ve süreli bir ceza aldığı takdirde subaylıktan çıkarılacağı Askeri Ceza Kanununun 4551 sayılı Kanunla değişik 30 uncu maddesi ile 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 50 nci maddesine 4699 sayılı Kanun ile eklenen (d) fıkrasında gösterilmiştir.

Buna göre, ertelenmiş, para cezasına veya tedbire çevrilmiş, affa uğramış olsa bile 'hırsızlık' suçundan hükümlülük hali, TSK Personel Kanununun 50 nci maddesinde yazılı suçlardan olması nedeniyle subaylıktan çıkarılmayı gerektirmektedir. Bu suretle 1076 sayılı Kanunun 8 inci maddesi ile subaylıktan çıkarılmayı gerektiren suçtan mahkum olanların yedek subay statüsüne girmeleri baştan önlenmiştir. Bu çerçevede davacının yedek subay aday adayı olarak alınan askerlik kararının işlem tarihi itibariyle idarece 18 ay er olarak tadil edilmesi işleminde hukuka ve mevzuata aykırı bir yön bulunmadığı sonuç ve kanaatine varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle;

1.Yasal dayanaktan yoksun DAVANIN REDDİNE, (…)" karar vermiş; bu karar, davacı vekilinin karar düzeltme isteği aynı DAİRE'nin 22.12.2004 gün ve E:2004/912, K:2004/966 sayılı kararıyla reddedilmek suretiyle kesinleşmiştir.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNDEN İSTEK : Davacı vekili, memnu hakların iadesi yoluyla diğer bütün konularda hak elde etmek mümkün iken davalı idarenin yorumuna bağlı olarak kişinin askerlik hizmetinde bu haktan yararlandırılmamasının eşitlik ilkesine aykırı olduğunu; memnu hakların iadesinin affın da ötesinde bir sonuç doğurduğu dikkate alındığında Askeri Ceza Kanununda öngörülen kısıtlamaların bu halleri kapsamadığını; Askeri Yüksek İdare Mahkemesi İkinci Dairesinin 29.9.2004 tarih ve E:2004/115, K:2004/660 sayılı kararı ile Milli Savunma Bakanlığınca müvekkil hakkındaki askere sevk kararının er olarak tadili işlemini hukuka ve mevzuata aykırı bulmayarak onamasının, Ankara 10. Ağır Ceza Mahkemesinin 8.7.2003 tarih ve E:2003/30 D.İş sayılı memnu hakların iadesi kararındaki bir hakkın kullanılmasını olanaksız hale getirdiğini; oysa, memnu hakların iadesi kararı ile ileriye dönük olarak bütün hakların kullanılabilir hale geleceğini; Askeri Yüksek İdare Mahkemesi İkinci Dairesi ile Ankara 10. Ağır Ceza Mahkemesinin kararları arasında çelişki bulunduğundan bahisle doğduğunu öne sürdüğü hüküm uyuşmazlığının giderilmesine; müvekkilinin Askeri Yüksek İdare Mahkemesi İkinci Dairesinin yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararına bağlı olarak kısa dönem er statüsünde askere alındığı ve askerlik hizmetinin bitmesine az bir süre kaldığı dikkate alınarak öncelikle uyuşmazlık konusu işlemin yürütülmesinin durdurulmasına karar verilmesi istemiyle, Uyuşmazlık Mahkemesi'ne doğrudan başvuruda bulunmuştur.

2247 sayılı Yasa'nın 24. maddesinin üçüncü fıkrasında işaret edildiği üzere, aynı Yasa'nın 15. maddesine göre son kararı veren yargı merciine başvurulması ve bu yargı merciince de başvuru dilekçesi ve eklerinin dava dosyaları ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesi gerekirken doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesi'ne dilekçe verilmiş ise de, Başkanlık yazısı ile istenilmesi üzerine ilgili mahkemelerce gönderilen adli ve askeri yargıya ait dava dosyaları incelemeye alınmıştır.

Başkanlıkça, 2247 sayılı Yasa'nın 24. ve 16. maddelerine göre ilgili Başsavcıların yazılı düşünceleri istenilmiştir.

YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCISI; 2247 sayılı Yasa'nın 24. maddesine göre, hüküm uyuşmazlığının varlığı için, adli, idari veya askeri yargı mercilerinden en az ikisi tarafından görevle ilgili olmaksızın kesin olarak verilmiş veya kesinleşmiş, aynı konuya ve sebebe ilişkin, taraflardan en az biri aynı olan iki ayrı kararın bulunması ve bu kararlar arasındaki çelişki yüzünden hakkın yerine getirilmesinin olanaksız olması gerektiği, hüküm uyuşmazlığına konu edilen Ankara 10. Ağır Ceza Mahkemesine açılan davada, hükümlünün hırsızlık suçları nedeniyle verilen cezaların TCY.nın 121 ve devamı maddeleri ile CYY.nın 416-420. maddeleri uyarınca memnu hakların iadesine ilişkin olmasına karşın, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi 2. Dairesi'ne açılan davanın ise, yedek subay aday adayı olarak alınan kararın er olarak tadili ile 18 aylık er statüsünde askerliğe sevk işleminin iptali isteminden ibaret olduğu, adli ve askeri idari yargıda açılan davaların taraflarından birinin aynı olmasına karşın, aynı konu ve sebebe dayalı olmadığı ve bu kararlar arasında dayanaklarının ve istemlerinin farklı olması nedeniyle aykırılık bulunmadığı gibi, hakkın yerine getirilmesini imkansız kılan bir çelişkinin varlığından da söz edilemeyeceği, bu nedenlerle 2247 sayılı Kanun'un 24. maddesinde belirtilen koşulları taşımayan başvurunun reddi gerektiği yolunda düşünce vermiştir.

ASKERİ YÜKSEK İDARE MAHKEMESİ BAŞSAVCISI; 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun 24. maddesinin 2592 sayılı Kanunla değişik birinci fıkrasında; "1 inci maddede gösterilen yargı mercilerinden en az ikisi tarafından, görevle ilgili olmaksızın kesin olarak verilmiş veya kesinleşmiş aynı konuya ve sebebe ilişkin, taraflardan en az biri aynı olan ve kararlar arasındaki çelişki yüzünden hakkın yerine getirilmesi olanaksız bulunan hallerde hüküm uyuşmazlığının varlığı kabul edilir." hükmünün yer aldığı, anılan hükme göre, hüküm uyuşmazlığının varlığı için: -a) Uyuşmazlık yaratan hükümlerin adli, idari veya askeri yargı mercilerinden en az ikisi tarafından verilmesi, -b) Konu, dava sebebi ve taraflardan en az birinin aynı olması, -c) Her iki kararın da kesinleşmiş olması, -d) Kararlarda davanın esasının hükme bağlanması, -e) Kararlar arasındaki çelişki nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunması koşullarının birlikte gerçekleşmesinin arandığı, hüküm uyuşmazlığı bulunduğu ileri sürülen adli ve idari yargı kararlarının incelenmesinden; ortada adli ve idari yargı yerlerince verilen kesinleşmiş kararlar bulunduğu; tüm kararlarda H.G. yönünden taraflardan en az birinin aynı olması koşulunun gerçekleştiğinin anlaşıldığı, hüküm uyuşmazlığına konu edilen Ankara 10. Ağır Ceza Mahkemesine açılan dava, hükümlünün hırsızlık suçları nedeniyle verilen cezaların TCY.nin 121. ve devamı maddeleri ile CYY.nın 416-420. maddeleri uyarınca memnu hakların iadesine ilişkin olmasına karşın, Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılan davanın yedek subay aday adayı olarak alınan kararın er olarak tadili ile 18 aylık er statüsünde askerliğe sevk işleminin iptali isteminden ibaret olduğunun görüldüğü, bu durumda, adli ve idari yargı yerlerinde açılan davaların konuları farklı olduğu gibi, sebeplerinin de aynı olmadığı, belirtilen duruma göre ve olayda, uyuşmazlığa konu kararların "konu ve dava sebebinin aynı olması" koşullarının gerçekleşmemesi karşısında, uyuşmazlığa konu edilen adli ve idari yargı kararları arasında hakkın yerine getirilmesini imkansız kılan bir çelişkinin varlığından söz etmeye olanak bulunmadığı, açıklanan nedenlerle, 2247 sayılı Yasanın 24. maddesinde öngörülen koşullar birlikte gerçekleşmediğinden başvurunun reddi gerektiği yolunda düşünce vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Cafer ŞAT'ın Başkanlığında, Üyeler: M. Lütfü ÜÇKARDEŞLER, Coşkun ÖZTÜRK, Serap AKSOYLU, Z.Nurhan YÜCEL, Abdullah ARSLAN ve Celal IŞIKLAR'ın katılımlarıyla yapılan 13.06.2005 günlü toplantısında; Raportör- Hakim İsa YEĞENOĞLU'nun başvurunun reddi gerektiği yolundaki raporu ve Yargıtay

Cumhuriyet Başsavcısı ile Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Başsavcısı'nın 2247 sayılı Yasa'da öngörülen koşulları taşımayan başvurunun reddi gerektiğine ilişkin düşünce yazıları ve dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Ahmet BEŞİNCİ ile Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Savcısı Ahmet SİVAS'ın başvurunun reddi gerektiğine ilişkin yazılı düşünceler doğrultusundaki açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 1. maddesinin birinci fıkrasında, " Uyuşmazlık Mahkemesi; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile görevlendirilmiş, adli, idari ve askeri yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözmeye yetkili ve bu Kanunla kurulup görev yapan bağımsız bir yüksek mahkemedir."denilmektedir.

Aynı Kanun'un 24. maddesinde, "(Değişik birinci fıkra: 21.1.1982- 2592/7 md.) 1 inci maddede gösterilen yargı mercilerinden en az ikisi tarafından, görevle ilgili olmaksızın kesin olarak verilmiş veya kesinleşmiş, aynı konuya ve sebebe ilişkin, taraflarından en az biri aynı olan ve kararlar arasındaki çelişki yüzünden hakkın yerine getirilmesi olanaksız bulunan hallerde hüküm uyuşmazlığının varlığı kabul edilir.

Ceza kararlarında; sanığın, fiilin ve maddi olayların aynı olması halinde hüküm uyuşmazlığı var sayılır.

İlgili kişi veya makam Uyuşmazlık Mahkemesine başvurarak hüküm uyuşmazlığının giderilmesini isteyebilir. Bu halde olumsuz görev uyuşmazlığının çıkarılması ile ilgili 15 ve 16 ncı maddelerdeki usul kuralları uygulanır."denilmiş; 25. maddesinde de,"Hukuk alanındaki hüküm uyuşmazlıklarında Uyuşmazlık Mahkemesi, Danıştay yargılama usulünün bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerini uygulamak suretiyle anlaşmazlığın esasını da karara bağlar.

Ceza alanındaki hüküm uyuşmazlıklarında Uyuşmazlık Mahkemesi, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerini uygular ve esasa ilişkin bir karar vermeksizin sadece o davayı hangi ceza mahkemesinin görüp karara bağlaması gerektiğini belirtmek suretiyle anlaşmazlığı çözer. Kazanılmış haklar saklı tutulur.

Uyuşmazlık Mahkemesi hüküm uyuşmazlıklarını dosya üzerinde inceleyerek karara bağlar. Gerekli gördüğü hallerde veya istek üzerine tarafları dinleyebilir." hükümlerine yer verilmiştir.

1-Olayımızda olduğu gibi, biri ceza kararı diğeri ise hukuk kararı olması; başka bir ifadeyle, ceza mahkemesi kararı ile idari yargı yerleri kararları arasında hüküm uyuşmazlığı doğduğunun ileri sürülmesi halinde, böyle bir başvurunun Uyuşmazlık Mahkemesinin hangi bölümünde inceleneceği hususunun öncelikle incelenmesi gerekmektedir.

Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulu 11.7.1988 gün ve E: 1988/1, K: 1988/1 sayı ile, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılanması sonunda sanığın mahkûmiyetine ya da beraetine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği..." yolunda ilke kararı almıştır. (13.10.1988 tarih ve 19958 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.)

Buna göre, CMUK. 416-420. maddelerinde düzenlenen ve mahkemece bir karar verilmesini gerektiren memnu hakların iadesi konusu 2247 sayılı Yasa yönünden ceza uyuşmazlığı niteliğini taşımakta olup, bu konuda verilen karar ile askeri idari yargı kararı arasında hüküm uyuşmazlığı doğduğu ileri sürülerek yapılan başvurunun Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiğinde duraksamaya yer bulunmamaktadır.

2- 2247 sayılı Yasa'nın 24. maddesinin değişik birinci fıkrası hükmüne göre, hüküm uyuşmazlığının varlığı için:

a) Uyuşmazlık yaratan hükümlerin, adli, idari veya askeri yargı mercilerinden en az ikisi tarafından verilmesi,

b) Konu, dava sebebi ve taraflardan en az birinin aynı olması,

c) Her iki kararın da kesinleşmiş olması,

d) Kararlarda davanın esasının hükme bağlanması,

e) Kararlar arasındaki çelişki nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunması koşullarının birlikte gerçekleşmesi aranmaktadır.

Hüküm uyuşmazlığı bulunduğu ileri sürülen adli ve askeri idari yargı kararlarının incelenmesinden: ortada adli ve askeri idari yargı yerlerince verilmiş ve kesinleşmiş kararlar bulunduğu; her iki kararda işin esasının hükme bağlandığı; taraflardan en az birinin (H.G. yönünden) aynı olduğu anlaşılmaktadır.

Olayda, Ankara 10. Ağır Ceza Mahkemesi'nce hükümlü hakkında TCK.121-124 ve CMUK. 416-420. maddelerine göre adıgeçenin yasaklanmış haklarının, işlediği suçtan dolayı pişmanlık duyduğu anlaşılacak şekilde iyi halinin görülmesi nedeniyle iadesine; Askeri Yüksek İdare Mahkemesi'nce adıgeçenin yedek subay aday adayı olarak alınan askerlik kararının sabıkası nedeniyle er olarak değiştirilmesine ilişkin idari işlemin dayanağı olan 926 ve 1076 sayılı askeri personel yasalarına aykırı bulunmadığına karar verilmiş bulunması karşısında, adli ve idari davaların konuları ve sebeplerinin aynı olmadığı ve farklı hukuki rejimlere dayanılarak karar verildiği görülmektedir.

Diğer bir ifadeyle, adıgeçenin sabıka durumu, idari işlemin; Ağır Ceza Mahkemesi kararı ise, askeri idari yargıda açılan davanın sebeplerini oluşturduğundan, esasen iki dava arasında bir sebep- sonuç ilişkisi bulunmaktadır.

Belirtilen duruma göre ve olayda, Yasa'da öngörülen öncelikli koşullardan konu ve dava sebeplerinin aynı olması koşulunun gerçekleşmemiş bulunması karşısında, 2247 sayılı Yasa'nın 24. maddesine uygun bulunmayan başvurunun reddi gerekmektedir.

SONUÇ : 2247 sayılı Yasa'nın 24. maddesinde öngörülen koşullar birlikte gerçekleşmediğinden BAŞVURUNUN REDDİNE, bu nedenle yürütmenin durdurulması isteminin İNCELENMEKSİZİN REDDİNE, 13.06.2005 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.